

- ▶ **GINTAUTAS BARTKUS**, advokatų profesinės bendrijos „Jurevičius, Bartkus ir partneriai“ advokatas
- ▶ **DEJA, PRIEMONIŲ**, kurios galėtų efektyviai padėti jau kilus atsiskaitymo problemų, nėra daug.
- ▶ **ĮMONĖMS REKOMENDUOČIAU** pasižvalgyti į galimas alternatyvias prievolių įvykdymą užtikrinančias priemones: valstybės ar savivaldybės, su kurios įmone vykdomas verslas, arba net ir nesujusios šalies, pavyzdžiui, kitos įmonės, finansinės institucijos, išduota garantija ar laidavimas. Taip pat galima būtų reikalauti, kad valstybės ar savivaldybės įmonė išduotų vekselį, juo be sąlygų įsipareigotų sumokėti tam tikrą pinigų sumą vekselyje nurodytam asmeniui. Tokiu atveju vekselis galėtų būti pateikiamas vykdyti ir automatiškai būtų išmokėta jame nurodyta suma vos tik pradeda strigti atsiskaitymas. Galima atidaryti ir sąlyginio deponavimo sąskaitą, joje užsakovas laikytų sutartą pinigų sumą, o ji būtų atlaisvinama įvykus konkrečioms sutartyje numatytoms sąlygoms, pavyzdžiui, delsiant atsiskaityti. Civilinis kodeksas numato galimybę sustabdyti bet kokią sutarties vykdymą, jei yra pakankamas pagrindas abejoti, kad kita pusė neatsiskaitys.
- ▶ **NEPAISANT TO**, ar neatsiskaitoma piktybiškai, ar dėl lėšų stygiaus, kreditorius gali pasinaudoti tomis pačiomis Civiliniame kodekse įtvirtintomis prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonėmis, tai yra garantija, vekseliu ir pan. Be to, jei valstybės ar savivaldybės įmonė neturi turto, iš kurio galima išieškoti, teisės aktuose yra numatyta galimybė reikalavimus tenkinti iš valstybės ar savivaldybės biudžeto. Tačiau tokiu atveju, žinoma, reikia kreiptis į teismą dėl skolos išieškojimo. Reikėtų atkreipti dėmesį į atsiskaitymo eiliškumo reikalavimus. Jei tokie nėra nustatyti, paprastai skolos turėtų būti atiduodamos pagal tam tikrus principus: proporcingai kiekvienam, senesnė skola grąžinama pirmiausia ir pan. Kai kuriais atvejais įstatymai leidžia nukreipti išieškojimą į skolininko lėšas, esančias pas trečiuosius asmenis. Galų gale tam tikrais atvejais galima ir baudžiamoji atsakomybė.
- ▶ **BŪTINA PERŽIŪRĖTI** sudarytas sutartis ir atkreipti dėmesį į nuostatas dėl nuosavybės teisių į daiktus perėjimo, skolos perleidimo galimy-

bes ir teisės įsiskaityti priešpriešinius reikalavimus.

▶ **IŠRAŠYTI SĄSKAITAS**

laiku ir nedelsiant fiksuoti atsiskaitymo vėlavimą, suteikti (pranešti apie) atsiskaitymo termino atidėjimą.

▶ **ĮSITIKINTI, KAD** atlyginimas, užmokestis už prekes ar paslaugas yra pagrįstas ir tai pagrįsti dokumentais.

